

АТОМНИК України

№45 (1040) 12 листопада 2020 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ЯДЕРНА ГАЛУЗЬ, ЯКА ЗДАТНА ВРЯТУВАТИ УКРАЇНСЬКУ ЕКОНОМІКУ

«Енергоатом»: критична ситуація вимагає рішучих дій

6 листопада в агенції Інтерфакс відбулася ініційована Атомпрофспілкою прес-конференція для журналістів, на якій очільники Атомпрофспілки намагалися донести інформацію про надкритичну ситуацію в ядерній галузі.

Голова Атомпрофспілки Валерій Матов, відкриваючи прес-конференцію, зазначив, що проблеми в галузі накопичувалися роками. Спричинювали їх часті зміни керівництва галузевого управління, вимивання з цих органів профільних фахівців, а головне — відсутність довгострокової програми розвитку, «яка б дозволила вибудувати стратегію роботи атомно-промислового комплексу. Попереднє керівництво нефахівців згорало розвиток атомної генерації, теперішнє Міністерство енергетики цей розвиток «обнуляє». У промисловості така само ситуація, незважаючи на те, що за своїми запасами і якістю сировини українське підприємство з видобутку урану — державне підприємство «СхідГЗК» — входить у десятку найкращих у Європі».

На думку заступника Голови Атомпрофспілки Олексія Лича, «ручне, непрофесійне, адміністративне втручання в роботу нового Енергоринку лише погіршило ситуацію. «Борги попереднього ДП «Енергоринок» перед «Енергоатомом», що накопичувалися протягом багатьох років, досягли 11,7 млрд, але з початку цього року за нового Енергоринку заборгованість перед НАЕК зросла на стільки само, тобто подвоїлася. До цього додалася заборгованість НЕК «Укренерго», чого раніше не було, — 3 млрд гривень».

(Закінчення на 2-й стор.)

АТОМ НА ВІТЕР

Про невинуватення витіснення потужностей атомної енергетики електроенергією вітру і сонця, про вади енергоринку, політики профільного міністерства та віру в атомну галузь, здатну врятувати українську економіку і Україну як державу, — почесний президент Українського ядерного товариства, Заслужений енергетик України Володимир Костянтинович Бронніков. У минулому — заступник головного інженера Чорнобильської АЕС, директор Запорізької атомної станції, в.о. президента ДП НАЕК «Енергоатом».

з відновлюваних джерел спустошує українські кишені. Українців змушують купувати дорожчу електроенергію вітру і сонця, бо на цьому наживаються конкретні фінансові групи. Під гаслом екологічної чистоти, що ще не доведено, відновлювані джерела електроенергії підвищили ціну до непомірної і витісняють атомну енергетику з генерації. Атомна енергетика через балансові обмеження, примусове виведення енергоблоків у резерв «збилася з ритму», а має працювати за чітко визначеними алгоритмами.

«Кажуть, атомна енергетика не є маневровою, тому в Україні за рахунок атомної генерації розвивають вітряну і сонячну. Але атомні енергоблоки можуть працювати у маневровому режимі».

— Дійсно, українська атомна енергетика розроблялась як електроенергетика Ради економічної взаємодопомоги, міжурядової організації соціалістичних країн. Ми мали забезпечувати подачу базової електроенергії до Східної та Південної Європи. Ситуація змінилася. Але не лише у нас. Світ змінюється й у підходах до вирішення питань нічного споживання електроенергії, пікових навантажень. Наприклад, у Франції атомні енергоблоки успішно використовують у маневровому режимі з можливістю добового та місячного регулювання потужностей. Можливо ми це зробимо? Можливо, необхідно провести модернізацію. На модернізацію, яку ми знаємо як робити, у нас немає грошей. Наші блоки через відсутність коштів стоять у ремонті по півроку, навіть ті, що не перебувають на подовженні терміну експлуатації. Західноєвропейські, китайські енергоблоки за місяць перевантажують паливо, виконують необхідні ремонтні роботи і знову підключають у роботу.

Є чимало й інших світових енергокомпаній базової генерації, які запровадили модернізацію й освітили свої країни у прямому і переносному значенні: витягли економіку, зробили можливим населення. А в нас з атомної енергетики лише витягують гроші, заганняють її у борги. На сьогодні Енергоринок заборгував «Енергоатому» майже 30 млрд гривень.

«В Україні вже третій рік триває енергореформа, але вона не зробила жодну електрогенерацію успішною».

— Сьогодні ми не маємо жодної ефективної енергетичної галузі: гине гідроенергетика, теплові електростанції зношені, енергетика

Треба сказати, атомну енергетику достатньо довго не чіпали, пам'ятали про Чорнобильську аварію. Але й до неї дісталися шляхом покладення спеціальних обов'язків — ПСО. «Енергоатом» зобов'язали продавати свою електроенергію собі у збиток за заниженими, неринковими, цінами.

Ми, поки нас побоювалася влада, а головне — олігархи, встигли запустити в роботу три блоки, побудували СВЯП на Запорізькій АЕС, зробили багато для підвищення ядерної безпеки. І зараз за безпекою експлуатації енергоблоків українська атомна енергетика повністю відповідає світовим стандартам.

Але потім було запроваджено енергоринок і ПСО. Влада каже, що ПСО — це для зниження ціни на електроенергію для населення. Але це «обгортка» від влади, в яку вона намагається загнати те, що всередині, — свою потребу розрахуватися з виробниками та з інвесторами відновлюваної енергетики. Населення отримує лише частину за прийнятною ціною, за все інше сплатує на повну котушку і за багато вищою ціною, ніж відпускає електроенергію «Енергоатом».

Гроші «Енергоатому» йдуть на вітер, на сонце, на підтримку ВДЕ. Під час прийняття законів для відновлюваної енергетики наші українські лобі виявили таку спритність і віртуозність, що не знаю, яке покоління наших нащадків зможе викрутитися з цієї ситуації.

«На атомну енергетику, яка не залежить від примх погоди, як сонячна чи вітрова, з настанням опалювального сезону, як завжди, ляже основне навантаження».

— І вона буде виконувати ту функцію, яку вже неодноразово виконувала — витягувала енергетику й економіку країни з болота кризи. Атомні енергоблоки будуть напружуватися, але вони змушені зупинятися на перезавантаження.

(Закінчення на 2-й стор.)

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ

Не втратити наші надбання

Гендерна рівність є однією з цілей сталого розвитку ООН, куди входить 160 країн, у тому числі й Україна. Поняття гендерної рівності означає рівні права та можливості для усіх членів суспільства незалежно від статі. На Рівненській АЕС жінки становлять третину персоналу.

Дослідження показують, що коли жінки займають активну позицію на робочому місці, коли створено рівні умови для самореалізації — тоді вся країна отримує користь завдяки покращенню соціально-економічних показників.

У НАЕК «Енергоатом» та Рівненській АЕС зокрема проводиться робота щодо впровадження принципів гендерної рівності, забезпечення стабільних, комфортних та конкурентних умов праці незалежно від статі, створення рівних можливостей для професійного росту. Додатково персонал готується насамперед на оцінюванні професійного рівня та досвіду кандидата. Політика гендерного паритету регулюється відповідним документом, яким регламентується активне залучення жінок до управлінських посад, зарахування до кадрового резерву.

За роки експлуатації електростанції представництво жінок традиційно становить третину від усіх працівників, із них керівниками є 13,5%. Серед кадрового резерву на керівні посади — 12% жінок.

Останнім часом у кадровій політиці підприємства приділяється належна увага залученню успішних жінок до управління підприємством. На РАЕС пишуться

рівності, у перспективі — проводити відповідні семінари й тренінги», — зазначає керівник напрямку гендерної рівності ППО РАЕС Вікторія Данилюк.

Важливість надання рівних прав і можливостей працівникам підкреслює і факт розгляду цього питання на конкурсних наукових доповідях серед молоді підприємства. Інженер управління капітального будівництва РАЕС Лариса Мельник у своїй роботі визначила поняття гендерної рівності й сьогодні діє чинна очолює відповідну комісію в організації молоді місії в організації молоді ППО електростанції. У її планах — проведення відповідного опитування серед персоналу Рівненської АЕС.

В активній профпрорієнтаційній роботі, що проводить РАЕС, організовуються зустрічі з розумними, сильними, самостійними та успішними жінками — працівницями електростанції, які своєю працею розвивають міфи про незатребуваність жінок на технологічних підприємствах атомної енергетики.

За словами Ігоря Вітковського, заступника генерального директора РАЕС з персоналу, дотримання гендерного паритету є одним з елементів кадрової політики електростанції. «Цей принцип обов'язково враховується під час формування як кадрового резерву, так і при підготовці з молодих працівників майбутніх управлінців — так званих груп спеціального резерву, — коментує фахівець. —

Цього року ми розглядаємо кілька кандидатур працівниць на посади різних ланок управління, у тому числі, в основних експлуатаційних цехах. Це нова для нас практика, але ми змінюємося та спростовуємо стереотипи, що професія енергетика не для жінок».

(Інформація за темою — на 4-й стор.)

У сфері впливу Атомпрофспілки перебувають підприємства Міненерго України, Мінприроди, Мінохорони здоров'я України тощо

<http://www.atomprofspilka.info>

ЩИРІ ВІТАННЯ

6 листопада 2020 року відзначив свій ювілейний день народження заступник Голови Атомпрофспілки України

Павло Вікторович ПРУДНІКОВ

Павло Вікторович — людина відповідальна, принципова, творча, має заслужений авторитет серед колег-односпілчан, друзів. Профспілкова діяльність стала невід'ємною частиною його життя 20 років тому. Розпочав її на посаді завідувача відділу профспілкової газети «Атомник України». З переходом на роботу в апарат ЦК Атомпрофспілки Павло Вікторович очолив спілчанську Організацію молоді. Саме тут яскраво проявився його організаторські здібності, талант керівника, що послужило обранням на одну з найвідповідальніших посад — заступника Голови Атомпрофспілки України.

У полі зору — вирішення складних питань розвитку атомно-енергетичного комплексу України, підвищення морального і матеріального благополуччя спілчан. Допомагають Павлу Вікторовичу в цій повсякденній роботі чуйність до людей, уважність до проблем, з якими постійно доводиться мати справу, принциповість і порядність.

Урівноваженість і високе почуття людської гідності, які притаманні заступнику Голови Атомпрофспілки, створюють навколо нього оте магнітне поле, до якого охоче притягуються оточуючі.

Павлу Вікторовичу, патріоту і справжньому українцю, належить ідея створення в колективі апарату ЦК волонтерської групи, яка з 2014 року допомагає захисникам України на сході нашої держави. Його знають, поважають і цінують побратими.

Відзначаючи славний ювілей — 50-річчя від дня народження, колеги щиро бажають Вам, Павле Вікторовичу, здоров'я, натхнення, оптимізму. Нехай щедрою буде до Вас доля, оминають життєві негаразди, а Ваше серце зігріватиме людська довіра та любов ближніх. Мудрості та терпіння у нелегкій справі захисту спілчан!

Колеги-односпілчані та друзі

ІНФОРМУЄ ДАЗВ

Негативний сигнал для України

На Чорнобильській АЕС під загрозою може опинитися належне функціонування об'єктів, побудованих за кошти міжнародних партнерів.

На засіданні Спільного комітету «Україна — Європейський банк реконструкції та розвитку», що відбулося у форматі онлайн-конференції у будинку Уряду за участю Віце-прем'єр-міністра України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольги Стефанішиної, Віце-президента з питань політики та партнерства Європейського банку реконструкції та розвитку П'єра Хайльброна, Першого заступника Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Богдана Боруховського, Голови Державного агентства України з управління зоною відчуження Сергія Калашника, в.о. Генерального директора Чорнобильської АЕС Володимира Пескова та представників органів виконавчої влади, було обговорено фінансування ДСП «Чорнобильська АЕС» у поточному році, а також планування бюджетного фінансування на 2021 рік та подальшу співпрацю з міжнародними партнерами.

Віце-президент з питань політики та партнерства Європейського банку реконструкції та розвитку П'єр Хайльброн наголосив, що питання досягнення радіаційної безпеки на майданчику Чорнобильської АЕС є надзвичайно важливим для всієї європейської спільноти та для ЄБРР. А будь-які фінансові труднощі, які можуть вплинути на експлуатацію об'єктів, побудованих за фінансової підтримки міжнародної спільноти, можуть дати негативний сигнал щодо продовження співпраці з Україною.

Перший заступник Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Богдан Боруховський поінформовав міжнародних партнерів про дії міністерства в напрямі забезпечення фінансування Чорнобильської АЕС та подальшої співпраці з ЄБРР.

Наразі Міндовкілля активно співпрацює із Мінфіном, Комітетом з питань бюджету та Комітетом з питань екологічної політики та природокористування для вирішення питання фінансування ДСП «Чорнобильська АЕС» у 2021 році.

Голова Державного агентства України з управління зо-

ною відчуження Сергія Калашника поінформовав учасників Спільного комітету «Україна — Європейський банк реконструкції та розвитку» про стан погодження законопроекту «Про внесення змін до Загальнодержавної програми знання з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» на період з 2021 до 2031 року.

Довідково. Відповідно до законопроекту «Про внесення змін до Загальнодержавної програми...», на період з 2021 до 2031 року, зокрема, на 2021 рік для виконання усіх необхідних заходів та завдань на майданчику Чорнобильської АЕС необхідно понад 2 млрд грн. На сьогодні, відповідно до проекту Державного бюджету на 2021 рік, фінансування заходів, спрямованих на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття», а також підготовки до знання з експлуатації Чорнобильської АЕС, забезпечено на 50%. Для 100-відсоткового фінансування ДСП ЧАЕС, а саме: уведених в експлуатацію об'єктів (НБК, заводу із переробки рідких радіоактивних відходів, промислової комплексу з переробки твердих радіоактивних відходів, а також Сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2), що побудовані за рахунок коштів міжнародних донорів через фонди, які адміністрував ЄБРР, необхідно додатково виділити кошти в обсязі понад 1 млрд грн.

В.о. Генерального директора Чорнобильської АЕС Володимир Песков поінформовав стосовно проведення «гарячих» випробувань СВЯП-2, під час яких здійснюється перевезення відпрацьованого ядерного палива зі сховища «мокрого» типу СВЯП-1 до сховища «сухого» типу СВЯП-2.

На сьогодні, згідно з графіком, завершення гарячих випробувань передбачається на грудень 2020 року, а на квітень 2021 року заплановано отримання ліцензії на експлуатацію СВЯП-2. Але часткове фінансування потреб ЧАЕС може поставити під загрозу проведення відповідних робіт у 2021 році.

ЯДЕРНА ГАЛУЗЬ, ЯКА ЗДАТНА ВРЯТУВАТИ УКРАЇНСЬКУ ЕКОНОМІКУ

«Енергоатом»: критична ситуація вимагає рішучих дій

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Унаслідок того, що атомну енергетику уряд використовував для збалансування тарифу на електричну енергію, як для населення, так і для промисловості, шляхом покладення на Компанію ПСО — спеціальних соціальних зобов'язань продажу електроенергії собі у збиток (до 90 відсотків), склалася катастрофічна ситуація з фінансуванням усіх програм: поточної експлуатації атомних електростанцій, виконання комплексної зведеної програми підвищення безпеки, інвестиційних програм і програм капітального будівництва.

«Вивчивши фінансовий план на 2021 рік, ми зрозуміли, — зазначає Олексій Лич, — прогнозний баланс не дозволить виконати виробничі програми, і постало навіть питання про зниження рівня заробітної плати працівників. Це не могло не спричинити невдоволення у трудових колективах. Працівники вимагають від Уряду виконання взятих на себе зобов'язань. Але механізмів реалізації Закону «Про заходи, спрямовані на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії», прийнятого у червні 2020 року, досі немає. Цьогоріч ніхто не обіцяє виконання положень цього закону. Також ні Міністерством енергетики, ні Кабінетом міністрів України не реалізуються заходи з виконання Указу Президента №406/2020 «Про невідкладні заходи щодо стабілізації ситуації в енергетичній сфері та подальшого роз-

витку ядерної енергетики». Без цього НАЕК не зможе розрахуватися по кредитах, у тому числі й міжнародних».

Компанію, вочевидь, штучно доводять до банкрутства. Підтвердженням цього, на думку Олексія Лича, «є протокол, підписаний нещодавно Прем'єр-міністром України стосовно корпоратизації ДП НАЕК «Енергоатом», який має можливість подвійного трактування, з чого, враховуючи й інші фактори, можна зробити висновок про підготовку НАЕК «Енергоатом» до приватизації».

Олексій Лич також розповів про повну відсутність комунікацій між профспілкою і профільним органом управління — Міністерством енергетики. «Усе вирішується кулуарно. На жодне питання не можемо отримати відповіді. Чи є програма виходу з безвихідної ситуації? Кажуть, є, але ми її вам не покажемо. Жодного слова про погашення боргів перед НАЕК, лише перед відновлюваною енергетикою. Ніхто не каже, як надалі буде розвиватися атомна енергетика. Як зможемо ми забезпечувати ядерну, радіаційну, екологічну безпеку?»

На прес-конференції було оголошено: якщо Уряд не ухвалить механізми виведення державного підприємства НАЕК «Енергоатом» з кризи, Атомпрофспілка має намір вдатися до радикальних заходів — безстрокової акції протесту. З урахуванням усіх обмежень, пов'язаних з коронавірусом, буде розмішувати в містах-супутниках наметові

містечка. Відповідний лист направлено Прем'єр-міністру з проханням зустрітись, обговорити питання і розробити конкретну програму виходу з надкризової ситуації, в якій опинилося ДП НАЕК «Енергоатом». «Ми будемо пропонувати Прем'єр-міністру, якщо така зустріч відбудеться, заходи щодо виходу з кризи ДП НАЕК «Енергоатом». Передусім, виконати всі ті законодавчі акти, укази, що вже видані».

Нарада у Прем'єра: крига скресла?

10 листопада 2020 року відбулася довгоочікувана нарада під головуванням Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала, присвячена проблемам та перспективам розвитку ДП НАЕК «Енергоатом». У ній взяли участь в.о. міністра енергетики Ольга Буславець, голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Андрій Герус, Голова Держатомрегулювання Григорій Плачков, т.в.о. президента ДП НАЕК «Енергоатом» Петро Котін та інші представники державних органів та зацікавлених інституцій. А також — Голова Атомпрофспілки Валерій Матов та його заступник, голова ППО ДП НАЕК «Енергоатом» Олексій Лич.

Було заслухано інформацію т.в.о президента ДП НАЕК «Енергоатом» Петра Котіна про стан та технічні можливості енергокомпанії у контексті готовності її до осінньо-зимового періоду.

На нараді розглядалося й особливо важливе питання для Компанії (про це йшлося на нещодавній прес-конференції очільників Атомпрофспілки!) — повернення НЕК «Укренерго» боргу Енергоатому. Цей борг дедалі збільшується і на сьогодні становить — 3,7 млрд гривень, йшлося про визначення конкретних механізмів розрахунків за боргами, у тому числі за участю Укренерго, а також профільного комітету ВР — для законодавчого урегулювання питання державних гарантій щодо надання кредиту для розрахунків з постачальниками

електроенергії. Порушувалося також питання боргів уже «Енергоатому» перед підрядниками, які, у свою чергу, нагромаджують борги із зарплати перед своїми працівниками.

Інше важливе питання — пуск у роботу після проведених ремонтів другого і четвертого енергоблоків Запорізької атомної електростанції. Було заслухано відповідний аналіз технічного стану блоків регулюючим органом — Держатомрегулювання. 11 листопада планується «пускова» нарада на ЗАЕС для вирішення питання отримання дозволу на продовження експлуатації другого і четвертого енергоблоків ЗАЕС.

У четвер-п'ятницю (12 та 13 листопада) очікується продовження наради у Прем'єр-міністра. Планується, що на ній будуть розглядатися питання виконання підписаного Президентом України Закону «Про заходи, спрямовані на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії»: недопущення майбутніх заборгованостей та розроблення програми повернення попередніх боргів, як НЕК «Укренерго», так і ДП «Гарантований покупець», за поставлену «Енергоатомом» електроенергію.

Важливо, що за усіма порушеннями на нараді питаннями Прем'єр-міністр пообіцяв дати протокольні доручення. Крига скресла? Планується поетапний розгляд усіх проблемних питань атомної галузі, які стали причиною невдоволення у трудових колективах і спричинили рішення щодо проведення протестних акцій.

АТОМ НА ВІТЕР

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.)

Компанія постійно доводить це Міністерству енергетики, але воно цього не сприймає і не враховує потреби атомників. «Енергоатом» має планувати свою роботу, працювати за довготерміновими планами розвитку, підготувати до заміни персоналу, переходити на сучасніші технології, замінювати енергоблоки, що відпрацювали ресурс. Те, що Президент України Володимир Зеленський своїм Указом доручив Кабміну внести на розгляд Верховної Ради законопроект про розміщення, проектування та будівництво енергоблоків №3 та №4 Хмельницької атомної електростанції, додає нам оптимізму.

«Нерозумно не добувати третій і четвертий енергоблоки ХАЕС, у які стільки вкладено праці й коштів».

— Свого часу, коли я працював на Запорізькій АЕС, ми тій владі, яка ввела мораторій на атомний розвиток, говорили, щоб зберегли вже вкладені кошти, ми не добудовуватимемо шостий енергоблок, а спорудимо навчальний тренажер для нашого персоналу, тоді ще тренажерів для атомників в Україні не було. На недобудовані блоки ХАЕС були

витрачені також мільярди. Нерозумно не добудувати третій і четвертий енергоблоки ХАЕС, у які стільки вкладено праці й коштів. Ми не така багата країна, щоб ці мільярди не використовувати. Споруди простояли десятиліття, але є аналогічний досвід у нас під боком, у Словаччині — АЕС Моховце, третій і четвертий енергоблоки у них простояли понад двадцять років, будівництво зупинили 1992 року, а згодом відновили. Енергоблок №3 Моховце планується ввести в експлуатацію до кінця 2020 року.

Уже робилися дослідження стану недобудованих блоків ХАЕС. Була навіть відповідна постанова Кабміну, а потім і закон про добудову. Минуло десять років, але за цей час мало що змінилося. Ми знаємо, як ці недобудови довести до стану енергоблоків, які повністю відповідають сучасним вимогам щодо безпеки й ефективності, аби не було жодних сумнівів ні в кого.

Зрозуміло, що ця праця не є ординарною. Але чим більше ми її не робимо, тим більше стає роботи. На сьогодні в «Енергоатомі» вже створили штаб із координації робіт з підготовки добудови 3-го та 4-го енергоблоків ХАЕС. Цей штаб концентрує усі сили: фахівців «Енерго-

атома» і підрядних організацій на виконання робіт з аналізу стану обладнання недобудованих блоків. Робота складна, але в нас за плечима чимало побудованих блоків, ми маємо персонал з відповідним досвідом і підтримку таких компаній, як SkodaJS та Westinghouse. І ми зможемо добудувати ці блоки. Звісно, якщо нам знову не зв'яжуть руки.

«Власне я прихильник того, щоб майбутні атомні енергоблоки вироблялися в Україні. Для забезпечення сталого розвитку вітчизняної атомної генерації Україна має розвивати власне виробництво обладнання для АЕС включно з виробництвом корпусів ядерних реакторів».

— У нас є машинобудівний завод, металургійні комбінати, які здатні це зробити. Ми повинні зберегтися високотехнологічною країною. Атомна енергетика дає нам таку можливість.

«Ми маємо розвивати атомну енергетику так, щоб вона була ефективною і не залишала проблем для наших нащадків».

— Є два основні напрями, і це вказано в Концепції розвитку атомної енергетики. Перший і головний — підвищення ефективності. Ми маємо вийти на досягнуті вже у світі коефіцієнти використання потужності — 80–90 відсотків. Для цього

не потрібні великі кошти. Тоді ми не будемо боятися виведення енергоблоків з експлуатації приблизно до 2030 року. До цього часу ми повинні поставити практично на потік блоки, які б задовольняли запити нашої економіки, були достатньо маневрові, безпечні, позбавили залежності атомної енергетики України від інших держав. Не було б загрози зупинки енергоблоків через проблеми з використанням ядерного палива. Багато хто намагається політизувати питання, насправді воно практичне і стосується лише безпеки. Адже отримуючи паливо від одного виробника, ми можемо створити непередбачувану ситуацію. Зараз у нас їх два, а буде три. Україна послідовно впроваджує десяти років привчальних виробників палива виготовляти його під нашим контролем щодо рівня безпеки.

Ми маємо розвивати атомну енергетику так, щоб вона не залишала проблем для наших нащадків. А це означає, що необхідно вирішити питання зберігання радіоактивних відходів, відпрацьованого ядерного палива. До того часу, коли у світі з'являться нові технології його повторного використання. Усе це є в нашій Програмі, вона зрозуміла фахівцям, і ми маємо за нею рухатися.

Записала
Лілія СОКОЛОВА

ПОЧЕСНА МІСІЯ СПІЛЧАН — ПРАЦІВНИКІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ

НПП «Гуцульщина»: на варті природи

Для когось напис «Бережи ліс» — антураж прилісової зони, для Любомира Держипільського — сенс життя. «Екомислення», як модно тепер говорити, у нього це з університету, зі студентських шістдесятих, коли навчався на ботаніка. Тоді приймали антибіотики на найменший «чих», а він протиставляв огульному їх застосуванню. Лікував себе сам завжди природними засобами і своєю дочкою, а потім сина, бо про все, вважає він, подбала природа. Оберігати її стало його покликанням. Очолював науковий відділ Національного природного парку «Гуцульщина». З виходом на пенсію продовжує працювати. Про важливість збереження довкілля — розмова з непересічною людиною, патріотом краю і своєї установи, щирим захисником природи, кандидатом біологічних наук Любомиром Держипільським.

Усі гриби лікувальні

Гриби — пасія Любомира Держипільського, він дуже любить їх збирати. «Учора з товаришем трохи пройшлися лісом, каже, нема грибів, а я нарахував за ним п'ятдесят видів. Та й гуцул лише білий гриб, ще лисичку чи підберезника візьме, а збираю і живаю в їжу не менше двадцяти видів». За словами науковця, сьогодні окремою важливою галуззю медицини стає гриболікування. Популярне воно здавна в Китаї, Японії, а сьогодні і в Європі. І не дарма. Наприклад, в Японії штучно культивують наш зимовий опеньок. Істи ці гриби можна сирими. Там зауважено, що в місцях, де культивують ці гриби, практично відсутні онкохвороби. Надзвичайні бактерицидні властивості має лисичка, висушена і розтерта в порошок, є дієвим засобом проти будь-яких паразитів, знищує і їхні яйця. Гуцули, які знають, збирають гриб коров'як, «бо він підвищує потягу» (чоловічу силу). До того ж смачний, а запах має

такий, що чути далеко в лісі. А взагалі, усі гриби лікувальні, стверджує Любомир Михайлович.

У лабораторії Парку є своя авторська методика відтворення рідкісних видів грибів. Технічно це має такий вигляд: виділяють чисту культуру гриба, вирощують закваску, виносять у ліс, заражають дерева. На жаль, не всі гриби, наприклад, білий, можна відтворити в лабораторних умовах. Але чимало — так. Вирощений у лабораторії міцелій може взяти кожний, тут не займаються комерцією. «Прагнемо допомогти людям, державі та нашій природі», — зазначає Любомир Держипільський.

Щоб зберегти щось, треба його спочатку порухати

НПП «Гуцульщина» було створено 14 травня 2002 року для збереження природних ресурсів Покутсько-Буковинських Карпат. Ми крокуємо з Любомиром Михайловичем сільською дорогою і він продовжує: «Щоб зберегти щось, його треба спочатку порухати. Перше, що необхідно було зробити — провести інвентаризацію. Особливість нашого Парку — він розташований у трьох зонах: Передкарпаття, середньогір'я Карпат і низькогір'я. Відповідно, у Парку велике біорізноманіття. Майже 200 з того переліку (і це дуже велика цифра!) внесено до Червоної книги України: 109 видів тварин, 68 видів рослин, 19 видів грибів. Є парки більшою площею, ніж наш, але мають менше різноманіття рідкісних видів рослин і тварин. Он там, бачите, — Любомир Михайлович вказує на селянський город, повз який ми якраз проходимо, — пізнолітній тійовий (Colchicum). Занесений до

Червоної книги, у нас росте масово, сам насіюється. Отруйна рослина, але з неї добувають колхіцин, що перешкоджає розмноженню онкоклітин».

Науковцями Парку було проведено докладну інвентаризацію грибів. Нарахували вже понад 1200 видів. Описано майже 850 лишайників, 234 види мохів. І далі шукають різновиди у сусідських парках.

«Рідко який парк проводить таку інвентаризацію грибів і лишайників, як ми, — веде далі Любомир Держипільський. — Співпрацювали у цьому з багатьма інститутами, найбільше — з Інститутом ботаніки НАНУ ім. М. Холодного. Наші багаторічні партнери й Інститут екології Карпат НАН України, УкрНДІ гірського лісництва ім. П. Пастернака, Київський національний університет ім. Т. Шевченка, Державний природознавчий музей НАН України, Національний лісо-технічний університет України, Львівський національний університет ім. І. Франка та багато інших. Співпрацюємо із заповідниками та національними парками України. Залучалися міжнародні експедиції. До речі, вони виявили у нас 12 видів рідкісних лишайників. Два види вперше були описані саме у нас. Одному з них автор, який його виявив на нашій території, дав назву «Гуцульський», на честь Національного парку «Гуцульщина». Наше завдання — усе це зберегти».

Ліс у селі чи село у лісі

Одне з важливих завдань Парку — збереження лісу, який займає площу 96 відсотків території «Гуцульщини». І з цим не все просто. Якщо поглянути на карту, Парк розташований на до- сить урбанізованій території,

складається з багатьох ділянок, кластерів, межує з 40 населеними пунктами. «Не зрозуміло, каже Любомир Михайлович, чи то ліс у селі, чи село у лісі».

Та найбільше не дає можливості Парку повноцінно функціонувати проблема з розпорядчими документами — відсутність правостановлюючих документів на право користування землею. Як наслідок, Парк упродовж усіх своїх вісімнадцяти років існування бореться з багатьма незаконно заволодіти його землею. Так, Пістинська сільрада, затверджуючи план розбудови села, до додаткової території включила 605 гектарів державних, особливо цінних земель НПП. Обласна прокуратура опротестувала незаконне рішення сільради у суді, але судовий процес триває й досі. Є й інші проблеми, пов'язані з невизначеністю власників території.

У Парку має бути один розпорядник

«НПП «Гуцульщина» було створено на базі державних лісів, — розповідає Любомир Держипільський, — і так званих колгоспних лісів, що були колись у приватній власності в людей до колективізації. Парк займає площу понад 32 тис. га. Але насправді тут є три користувачі. Власне адміністрації Парку передано лише 7606 га. На решті, не вилученій території, хазяйнують господарники. І це створює проблеми, тому що основним їх завданням є виробничу діяльність: вирубка, продаж лісів, а Парк повинен ліс охо-

роняти, дозволяються лише санітарні рубки. Ніде у світі такого немає, а в нас це не рідкість. Подібна ситуація у НПП «Подільські Товтри», найбільшого парку в Україні (261316 га). Вилучена (паркова територія) — майже три тисячі гектарів, усе інше — колгоспні поля. Але це не правильно, у національних парків має бути один розпорядник. У таких умовах берігти природу дуже складно. У нас було декілька спроб передати не вилучені території Парку. Одна майже вдалася, та потім питання застопорилося. Лісова мафія стримує процес, не дозволяє навести лад на цих територіях. Тому теоретично тут наче парк, а фактично хазяйнують лісові господарства. Хоча на них поширюється обмеження, вони повинні свої дії погоджувати з нами, та на практиці це роблять не завжди».

Браконьєрство й нерозумна людська діяльність

«Раніше худоба, корови, вівці випасали поля і рідкісні види рослин. Сьогодні інша проблема: впало поголів'я худоби, корів у селах дуже мало, і луки заростають чагарником, захоплюючи дедалі більші території. Однак найбільший негативний вплив має антропогенний фактор — нерозумна людська діяльність. Щороку під час паління трави знищуються червонокнижні рослини. А також і тварини. Нелегально вирубка лісів змінює екологію видів. У старих лісах колись селилися сови, дятли. Немає таких де-

рев, і їм уже нема куди селитися. Як наслідок, вони не розмножуються, або гинуть взагалі».

Окрема біда — браконьєрство. Ніби є лісова охорона. Проте, замість контролювати й охороняти, на практиці вони самі найчастіше беруть участь у незаконній діяльності. Судові справи точаться по три роки, не добитися правди». Охоронця доводять до того, що він змушений ще й вибачитися перед браконьєром.

Є багато невирішених внутрішніх проблем, у більшості характерних для всіх природоохоронних установ і пов'язаних з недостатнім державним фінансуванням.

Найбільше кандидатів наук

«А решта у нас нормальна, — посміхається Любомир Михайлович. — У нас чудовий колектив. А в нашому науковому відділі, який я 16 років очолював, сьогодні багато молодих. До речі, найбільше кандидатів наук серед національних парків саме у нашому НПП «Гуцульський»: аж шість і два ще на підході. Незабаром наш відділ буде називатися «Відділ кандидатів наук». Вони дійсно виконують велику роботу».

Широкі коло діяльності у НПП «Гуцульський»: науково-дослідна робота, науково-видавнича, публікації у вітчизняних, у міжнародних виданнях, міжнародні семінари, конференції, фестивалі, екологічна просвіта. І все — для збереження природного різноманіття.

Лілія СОКОЛОВА

COVID-19 І ПОДОРОЖІ ДО ЄВРОСОЮЗУ. КОРИСНО ЗНАТИ

Хто може в'їжджати до ЄС

Певним категоріям людей дозволили в'їзд до Євросоюзу. Щоправда, усі мають дотримуватись умов, зазначених у кожній країні. Зокрема, деякі держави вимагають після прибуття відбутися самоізоляцію, інші — показати негативний результат ПЛР-тесту на коронавірус.

Заробітчани. Українські заробітчани можуть в'їжджати на територію ЄС, якщо вони мають робочі візи або посвідки на проживання. До слова, обов'язковою вимогою відвідування країн-учасників Шенгенської зони є наявність страхування.

Крім того, заробітчани у більшості країн ЄС мають пройти самоізоляцію або надати негативний ПЛР-тест.

Студенти. У липні Євросоюз дозволив в'їзд українським студентам, які навчаються в країнах ЄС. Однак від студентів теж деякі країни вимагають самоізоляції, деякі — негативного ПЛР-тесту.

Інші категорії громадян.

В'їзд до ЄС дозволений також: дипломатам; медикам, залученим до боротьби з коронавірусом; людям, які мають на це вагомий сімейні обставини або спеціальні дозволи; тим, хто потребує невідкладної операції; прикордонникам, перевізникам, водіям габаритних вантажівок.

Які умови в'їзду до країн ЄС

• Австрія — ті, хто в'їжджає до країни, зобов'язані мати при собі негативний результат ПЛР-тесту на COVID-19 англійською або німецькою мовами, зроблений не пізніше ніж протягом 48 годин. В іншому разі

українці мають відбутися обов'язкову 10-денну самоізоляцію.

- Бельгія — обов'язковий 14-денний карантин.
- Болгарія — потрібно мати негативний результат ПЛР-тесту, зробленого за 72 години до перетину кордону.
- Велика Британія — самоізоляція до 14 днів.
- Греція — потрібно показати негативний результат ПЛР-тесту, зробленого не більш ніж за 72 години до приїзду.
- Данія — треба мати негативний ПЛР-тест, зроблений не раніше ніж за 72 години до прибуття.
- Естонія — потрібно відбутися 14-денну самоізоляцію або здати тест на коронавірус.
- Ірландія — 14-денна самоізоляція.
- Іспанія — треба завчасно заповнити формуляр санітарного контролю.
- Італія — самоізоляція протягом 14 днів.
- Кіпр — потрібно мати негативний результат ПЛР-тесту. Також можна відбутися 14-денну самоізоляцію.
- Латвія — усім, за винятком тих, хто прибуває на запрошення влади, потрібно відбутися 10-денну самоізоляцію.
- Литва — обов'язкова 14-денна самоізоляція.
- Люксембург — обов'язкова наявність негативного результату ПЛР-тесту, зробленого не раніше ніж за 48 годин до в'їзду та перекладеного однією з офіційних мов Люксембургу або англійською.
- Мальта — самоізоляція та ПЛР-тест не обов'язкові.
- Нідерланди — 14-денна самоізоляція.

- Німеччина — 14-денна самоізоляція.
- Польща — обов'язкова 10-денна самоізоляція.
- Португалія — потрібно надати до посадки в літак довідку з негативним ПЛР-тестом, зробленим протягом останніх 72 годин.
- Румунія — 14-денний карантин. На 8-й день самоізоляції можна здати ПЛР-тест. Якщо він буде негативним, ізоляція буде завершена.
- Словаччина — обов'язкова домашня самоізоляція. На 5-й день від приїзду можна здати ПЛР-тест. За умови негативного результату самоізоляція буде завершена.
- Словенія — 14-денний карантин.
- Угорщина — обов'язкова 10-денна самоізоляція. Можна від неї відмовитись, якщо ПЛР-тест, зроблений в Угорщині протягом 48 годин, виявиться негативним.
- Фінляндія — обов'язкова 14-денна самоізоляція.
- Франція — наявність негативного ПЛР-тесту, зробленого не пізніше ніж за 72 години до приїзду.
- Хорватія — потрібно здати ПЛР-тест не пізніше ніж за 48 годин до приїзду або відбутися 14-денну самоізоляцію. Щоправда, це не стосується українців, які мають посвідку на проживання у Хорватії.
- Швеція — не потрібно відбудувати самоізоляцію.
- Чехія — протягом 5 днів після прибуття людина повинна власним коштом пройти ПЛР-тест, а його результат подати відповідній місцевій санепідемстанції. Якщо цього не зробити протягом 7 днів, людина повинна відбутися карантин.

Детальніше про умови в'їзду до кожної з країн ЄС можна дізнатися в інтерактивній карті МЗС України.

Чи можуть українські туристи в'їжджати до ЄС

Безвіз з ЄС для українців аж ніяк не скасували, однак тимчасово призупинили. Тож українські туристи наразі не можуть вільно подорожувати Євросоюзом.

Обмеження щодо необов'язкових подорожей поки що діють. Без посвідки на проживання чи спеціальної робочої візи вирушити у подорож Європою не вдасться.

Україна — у сірій зоні для ЄС

Євросоюз поділив країни, з яких прибувають іноземці, на зони: зелену, жовту, червону та сіру. Про це раніше заявляв головний санітарний лікар Віктор Ляшко.

Україна у «сірій зоні»: Ляшко пояснює, чому подорожі в ЄС недоступні. Громадяни країн із зеленим рівнем безпеки можуть подорожувати в ЄС, для жовтої та червоної зони встановлені обмеження. Люди з сірої зони не можуть вільно подорожувати в ЄС. Україна опинилася саме в сірій зоні.

ЄС відносить країни до певної зони відповідно до ключових показників: охоплення тестуванням, захворюваність (інцидентність), частка позитивних результатів серед ПЛР-протестованих.

Країни, в яких показник тестування становить менш ніж 300 тестів на 100 тисяч людей, потрапляють у сіру зону. В Україні цей показник — лише 120 тестувань. Частка позитивних тестів повинна бути менше 4%, в Україні — 18%.

Коли відкринуть кордони з Європою для України: прогнози ЄС

Посол Німеччини в Україні Анка Фельдгузен спрогнозувала, що, ймовірно, українці зможуть вільно подорожувати Європою влітку 2021 року.

Існування профспілкового руху в Україні — це ознака рівня цивілізованості держави

ІНФОРМУЄ ПРОФКОМ ЗАПОРІЗЬКОЇ АЕС

Дитячий оздоровчий центр «Червона гвоздика», що в місті Бердянську, в серпні прийняв на оздоровлення 150 дітей з міста-супутника ВП ЗАЕС Енергодара.

НАВЧАННЯ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ

Навчання новоприйнятого персоналу за обов'язковою тематикою з охорони праці, радіаційної безпеки, пожежної

СКЛADOVA БЕЗПЕЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ХАЕС

Поповнення водних біоресурсів відбувається у рамках програми розвитку рибного господарства на 2018–2022 роки та згідно із «Режимом рибогосподарської експлуатації ставка-охолоджувача Хмельницької АЕС.

За словами начальника гідротехнічного цеху Віктора Турницького, наявність риби у водоймі — технологічна необхідність, вода для охолодження теплообмінного обладнання має відповідати визначеним хімічним та фізичним характеристикам. Її оптимальний стан здатні підтримувати разом з іншими чинниками природні біомеліоратори — білий амур, товстолоб, короп тощо. Вся наявна у водосховищі риба працює на підвищення якості води і, звичайно, безпеки діючих енергоблоків. Забезпеченню біологічної меліорації водойми сприяє праця персоналу інкубаційного цеху, у складі якого виробничі приміщення, рибницькі ставки, садкові понтонні секції та допоміжне обладнання.

КОНКУРС НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

Ідея написати наукову роботу саме на тему гендерної політики у працівниці РАЕС виникла з двох причин. 17 липня цього року в ДП НАЕК «Енергоатом» ввели в

нует проводити лекції, тренінги, створювати відео, буклети з метою поширення інформації на заходах відповідної тематики для підвищення гендерної обізнаності на підприємстві. До проведення відповідних лекцій буде дошліфним залучити лідерів та лідерок Компанії, які за допомогою свого авторите-

— Прикладом застосування ґендерної політики на

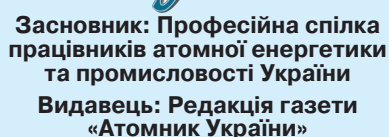
Також жінки на ПАЕС очолюють юридичне управління, управління кадрів, відділ розвитку персоналу, відділ управління майном, планово-економічне управління та інші підрозділи. Функціонують гендерні комісії при профспілковому комітеті та в організації молоді ППО ВП ПАЕС. Наразі на підприємстві працюють дорожню карту щодо гендерної політики.

— Зараз ми спільно із заступником головного інженера ПАЕС з технології та інжинірингу Вячеславом Стояновим готуємо інформацію для наповнення вкладки про ґендерну політику на сайті ПАЕС, — каже Лариса Мельник. — Я вже написала першу статтю, яка розкриває питання, що таке ґендер і ґендерна політика. І надалі будемо надавати інформацію з цієї теми, а також плануємо застосовувати усі 5 кроків, зазначених у науковій роботі. Зокрема, завантажимо на сайт анкету, будемо спілкуватися з працівниками. Для мене особисто цей проєкт уже стартовав. Сподіваюся, він буде розвиватися і разом із працівниками Рівненської АЕС ми успішно працюватимемо над подоланням ґендерних стереотипів.

Тетяна КОВАЛЬЧУК
Фото Надії ТИМОФЕЄНКО

Відсутність інформації про зроблену профспілковою організацією справу — це відсутність самої справи!

Адреса редакції: вул. Хрещатик, 22,
а/с 393 м. Київ, 01001
Газета «Атомник України»
Головний редактор
Людмила ГАП'ЮК
Телефон: (044) 205-74-20
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com
<http://www.atomprofspilka.info>

Газета виходить щотижня
Індекс — 21766
За точність викладених фактів
відповідальність несе автор
Редакція не завжди поділяє
позицію авторів публікацій
и передруку посилання на «Атомник
України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована
у ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ»:
04073, м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14.
Тираж 5000